

Sovražna podmornica napadla Californijo!

Oljno polje pri Elwoodu bombardirano. Ameriški letalci metali bombe na japonske letalske baze na holandskem otoku. Sovjetske čete naskakujejo nemške pozicije na 1700 milj dolgi fronti. Hitlerjeva armada 500,000 vojakov v nevarnosti obkroženja

LOS ANGELES, CAL., 24. febr.—Sovražna podmornica, ki je sinesla v bližini Santa Barbare, in izstrelila 15 do 25 izstrelkov v osrčje oljnega polja pri Elwoodu, ki pa so povzročili le majhno škodo. Poročilo ne omenja žrtev. Elwood leži okrog dvanajst milj zapadno od Santa Barbare.

Avtoritete so takoj odredile prenehanje Santa Barbare in Los Angelesa. 95 milj stran, in postavile oddajanje radijskih programov. Bombardiranje se je nadaljevalo kmalu potem, ko je predsednik Roosevelt začel govoriti na radiu narodu, toda postaje na napadu so oddajale njegov govor. Stephen Early, predsednik letalskega združenja, je izjavil, da so japonske kratkovalovne radioposlušalnice skušale sabotirati Rooseveltov govor.

WASHINGTON, D. C., 24. febr.—Ameriške "leteče trdnjave" so metale bombe na japonske letalske baze na Baliu, holandskem otoku v bližini Jave. Namera so japonske čete okupirati zadnjo soboto. Domneva je, da so ameriški bombniki razbili šest japonskih letal. Vsi bombniki so se srečno vrnili v svoji oporišče po napadu.

Rangoon, Burma, 23. febr.—V te bitke so v teku na ozemlju med rekama Bilin in Sittang, 100 milj vzhodno od železnice, ki vodi iz Rangoona do burmske meje, po kateri dobiva kitajska armada orožje, strelivo in drugi vojni material iz Anglije in Amerike. Britsko poveljstvo pravi, da so bili japonski naskoki na vojaške pozicije odbiti in sovražnik vržen nazaj z velikimi izgubami.

Japonski letalci so včeraj metali bombe na Mamyo, strateško mesto, ki leži 90 milj severno od Rangoona. Nekaj civilistov je bilo ubitih in ranjenih v napadu. Batavia, Java, 23. febr.—Mir pred viharjem prevladuje na tem otoku, središču oblasti holandske Vzhodne Indije, v pričakovanju pred močnim japonskim sunkom. Strojari so bili potrebni koraki glede obrambe holandske čete so pripravljene na spopad s sovražnikom.

V Batavijo je v zadnjih dneh dospelo več tisoč beguncev z drugih holandskih otokov. Poveljstvo je zdaj odredilo delno evakuacijo nebojnikov. Japonski letalci so uprizorili dva napada na Bandoeng, mesto s 190,000 prebivalci, a so bili ponoreni nazaj. Napadalec so prišli letalci iz letalskih oporišč na Sumatri, ki so zasedli zadnji teden. Bandoeng je tretje največje mesto Vzhodne Indije in leži 2400 milj od morskogledno ter je obkroženo s hribi. Iz tega mesta vodi železnica v Batavijo in Tjilitap.

Tokio, 23. febr.—Časnikarska agencija Džimej poroča, da so japonske čete v južnem delu Sumatre okupirale Tandjoenkang, važno železniško središče severno od Telokbetonga, glavne pristanišnega mesta južne Sumatre. Na drugi strani tega mesta leži Java.

Poročilo dostavlja, da so japonske čete okupirale Bangko, glavno rudniško središče na severni strani sumatrijskega otoka. Pri ameriških bojnih letalci je bilo sestreljenih v bitki japonske nad Balijem, otokom, ki ga Japonci zasedli zadnji teden.

Washington, D. C., 23. febr.—Vojni department poroča, da ga

Združeni narodi bodo strli osišče!

Roosevelt orisal potek vojnih operacij

WASHINGTON, D. C., 24. febr.—Predsednik Roosevelt je sinoči v svojem govoru po radiu, ki je bil razširjen po vsej Ameriki in svetu, ko je dešela proslavljala Washingtonov rojstni dan, povedal narodu, da se vojna proti Japonci in osišču na splošno vrši po načrtu, zaenaj pa je napovedal, da bo sovražnik strl in da bodo zavezniški diktirali mir.

Predsednik je udrihal po go-besednih, ki širijo defetistične govornice in zastrupljajo javnost, obenem pa je pozval ameriški narod, naj napne vse svoje sile v naporih za zmago v tej vojni. "Mi lahko izgubimo to vojno le, če bomo odnehali v naših naporih in se prepirali med seboj," je dejal.

Predsednik je obljubil, da bo Amerika zanesla vojno v vse kraje, kjer se nahaja sovražnik, daleč proč od svojega osišča. Mobilizirala bo vse industrije in vsa druga razpoložljiva sredstva za nadaljevanje vojne, ki mora biti zaključena le s porazom osiščnih sil.

Henderson apelira na gospodinje

Washington, D. C., 23. febr.—Leon Henderson, načelnik urada za kontrolo cen, je apeliral na gospodinje, ki imajo sladkor v zalogi, naj ga prodajo sosedom ali groceristom. Ko se bo začel sladkor deliti v odmerkih, bodo morale gospodinje povedati, koliko ga imajo v zalogi. One, ki tega ne bi storile, so podvržene prosekuciji.

Unija CIO grozi z oklicem stavke

Edgewater, N. J., 23. febr.—Krajevna unija Aluminum Workers of America CIO je zapretila z oklicem stavke proti Aluminum Co., ki ima tu velike tovarne, če ne bo pristala na zahteve glede zvišanja meze in izboljšanja delovnih pogojev. Unija zahteva zvišanje meze za dolar na dan in dodatno zvišanje deset centov na uro delavcem, ki delajo ponoči.

BRITSKE KONCESIJE INDIJSKIM NACIONALISTOM

Indija morda dobi status dominiona

BOJAZEN PRED JAPONSKIM SUNKOM

London, 23. febr.—Premier Winston Churchill se je začel osebno zanimati za probleme Indije in pričakuje se, da ji bo dal koncesije glede samovlade pod pritiskom okolščin, ki zahtevajo sodelovanje v zadevi podpiranja vojnih naporov Velike Britanije. Politični krogi so namignili, da bo Velika Britanija ponudila Indiji status dominiona, ker to zahtevajo interesi imperija.

Apel generala Kaišeka, vrhovnega poveljnika kitajskih armad, na Veliko Britanijo, naj da indijskemu ljudstvu večjo politično oblast, je dobil odmev med člani reorganiziranega Churchillovega vojnega kabineta. Kaišek se mudi že več dni v Indiji in imel je mnogo konferenc z voditelji indijskih nacionalistov.

Tej Bahadur Sapru, vodja indijskih liberalcev, je podal izjavo na konferenci svojih pristavev v New Delhiju, v kateri je dejal, da je dobil zagotovilo od Churchilla, da bo Indija dobila velike koncesije v zameno za popolno kooperacijo z Veliko Britanijo v tej vojni. Prva koncesija bo reprezentacija Indije v britskem vojnem kabinetu. Premier je dejal, da bo Archibald Sinclair, letalski minister, odgovoril v Indijo in konferiral z voditelji Vseindijskega kongresa, stranke nacionalistov.

New Delhi, Indija, 23. febr.—Voditelji Vseindijskega kongresa in Muslimanske lige, dveh največjih političnih organizacij, so na svojih konferencah sprejeli resolucijo, ki izraža upanje, da bo Velika Britanija dala Indiji svobodo v bližnji bodočnosti. Indija je v nevarnosti japonskega sunka, odkar so se japonske čete približale Rangoonu, glavnemu burmskemu mestu. To je oddaljeno samo 660 milj od Kalkute, glavne indijske luke.

Mohandas K. Gandhi, vodja indijskih milijonov, je včeraj apeliral na ljudstvo, naj bo pogumna v očigled veliki nevarnosti, ki preti Indiji s strani japonskih agresorjev. On ga je opozoril,

Domače vesti

Clevelandske vesti

Cleveland.—Dne 20. t. m. je naglo umrla Antonija Gale, roj. Cergol, stara 34 let, ki zapušča moža, štiri otroke, mater in brata. Rojena je bila tukaj.—Tone Vadnal, kapelnik znanega Vadalovega kvarteta, je odšel k vojaku.—Dva slovenska vojaka iz Clevelanda se bojujeta v glasoviti armadi generala MacArthurja na Filipinih; to sta Frank Prah in Peter P. Pirnat.—Rojaki v Euclidu se trudijo za izpremembo imena ulice, katera teče ob slovenskem društvenem domu. Ulica se imenuje Lindbergh st. Slovenci pa predlagajo, naj se v bodoče imenuje Dobnikar st. v počast prvemu ameriškemu Slovincu, ki je padel v tej vojni.

Iz Barberiona

Barberion, O.—Pred kratkim je bilo poročano v Prosveti, da je neki tukajšnji George 'Jadnik' od društva 73 SNPJ dobil sina. To je bilo napačno. Sina je dobil Charles Zadnik od imenovanega društva.

Murray zahteva federalno pomoč brezposelnim

Washington, D. C., 23. febr.—Philip Murray, predsednik Kongresa industrijskih organizacij, je ponovil zahtevo, da federalna vlada pomaga delavcem, ki so izgubili zaslužek zaradi preureditve avtne in drugih industrij za produkcijo bojne opreme. Murray je okrcal kongresni odsek pota in sredstva, ki je zavrgel načrt, da kongres prispeva \$300,000,000 državam, da bodo te lahko zvišale podporo brezposelnim.

Člani unij ADF kupujejo obrambne bonde

Washington, D. C., 23. febr.—William Green, predsednik Ameriške delavske federacije, je naznanil, da so člani pridruženih unij kupili za več milijonov dolarjev obrambnih bondev in da bo za bonde izdana vsota narasla na milijardo dolarjev v tem letu.

da japonske bojne ladje že operirajo v Indijskem morju, zaenaj pa je naglasil upanje, da bo Velika Britanija preživela dosedanje poraze in končno strla sovražnika.

Stalin napovedal izgon Nemcev iz Rusije

Davies hvali Rusijo kot zaveznico

Potreba ameriške pomoči sovjetom

Chicago, 23. febr.—Skoro 20,000 ljudi je sinoči slišalo na shodu v Stadinonu Josepha E. Daviesa, bivšega ameriškega poslanika v Moskvi, ki je v svojem govoru naglašal vlogo sovjetske Rusije v tej vojni. Zborovanje se je vršilo pod avajicijo ruske pomožne organizacije. Uradniki te so naznanili, da je bila zbrana vsota \$40,000 za pomoč Rusiji na tem zborovanju. Ta vključuje tudi vstopnino.

Davies je vsvojem govoru naglašal važnost ruskega odpora proti Hitlerjevi oboroženi sili in ameriške pomoči sovjetom. Dejal je med drugim, da se bo Rusija borila do konca in da ne bo sklenila separatnega miru s Hitlerjem, da Rusija in njene armade branijo civilizacijo in vsled tega zaslužijo vso podporo.

Bivši poslanik je začel svoj govor s pojasnilom svojega političnega prepričanja. Dejal je, da se ne strinja z ruskim komunistom, da je individualist, kapitalist, progresivni demokrat iz Wisconsinu in sin protestantovskega duhovnika. Ko je bil v Moskvi, ni tajil svojega prepričanja in sovjetski voditelji so ga spoštovali. Davies je dalje rekel, da je Rusija pričakovala napad s strani Hitlerja in se nanj pripravila.

Poleg Daviesa je govorila na zborovanju tudi žena Maksima Litvinova, sovjetskega poslanika v Washingtonu. Ona je bila rojena v Angliji. V svojem govoru je naglašala velikanski napredek v Rusiji v zadnjih 25 letih. Rusija se je izpremenila v teh letih iz dežele zatiranih kmetov v deželo, v kateri ima vsak priliko podviga do profesorja ali znanstvenika in popolnega razvoja svojih sposobnosti. Ona je izrekla tudi upanje, da bo Amerika pomagala Rusiji pri povojni rekonstrukciji sveta.

Napetost med Ameriko in Francijo

Državni department ni zadovoljen z odgovorom

Washington, D. C., 23. febr.—Vprašanje francoske pomoči osišču je povečalo napetost med Ameriko in Francijo. Državni podtajnik Sumner Welles je poslal nova navodila poslaniku Williamu D. Leahyju v Vichyju v zvezi z obdolitvijo, da francoski parniki vozijo bojni material in živila v Tunisijo, odkoder gredo v Libijo, kjer so nemške in italijanske čete.

Welles je, preden je poslal navodila poslaniku, konferiral s francoskim poslanikom Gastonom Henry-Hayjem, katerega je informiral, da Amerika ni zadovoljna z odgovorom Petainove vlade in njenimi pojasnili o aktivnostih v prilog osišču.

Francoski poslanik je po razgovoru z Wellesom izrekel upanje, da se bodo razgovori o tem vprašanju nadaljevali. Iz državnega departmenta ni prišla nobena izjava, da se bo to zgodilo. Izgleda, da bo šla Amerika do skrajnosti in pretrgala diplomatske odnose s Francijo, če bo slednja še nadalje podpirala osiščne sile v borbi proti zavezniškim silam.

Velike proslave ustanovitve sovjetske armade

MacARTHUR HVALI RUSKE VOJAKE

Moskva, 23. febr.—Premier Stalin je včeraj, ko je Rusija praznovala 24-letnico ustanovitve rdeče armade, napovedal popolno zmago v vojni proti nacistički Nemčiji in osvoboditev ruskega ozemlja, ki je še pod kontrolo nemških fašistov. Govornice in poročila v zunanjem tisku, da je cilj sovjetov v tej vojni uničenje nemškega naroda in države, je Stalin označil za bedasto laž, naglasil pa je, da Rusija ne bo odnehala v borbi, dokler ne bo klika, kateri načeluje Hitler, strmoglavljena. Ta klika se ne more istovetiti z nemškim narodom ali državno, ker zgodovina dokazuje, da Hitlerji prihajajo in odhajajo, toda nemška država ostane.

"Sovražnik," je dejal Stalin v svojem govoru, ki je bil po radiu razširjen po vsej Rusiji in svetu, "se ni premagan. Pred nami je še huda borba, toda nobenega dvoma n'p'o izidu te borbe. Sovražnika bomo pognali od vrat Leningrada, osvobodili Belo Rusijo, Ukrajino in Krim. Hitler je podcenjeval udarnost naše oborožene sile. Ta se je sicer umikala, zaenaj pa zadajala težke udarce Nemcem. Naša velika ofenziva se je pričela 6. decembra pri Tikfvinu na leningradski fronti, pri Rostovu na Krimu in na centralni fronti in Nemci so bili tepeni. Pokrajine med Tulo in Moskvo so spet v naših rokah. Elementi iznenađenja, ki so bili bistvo nacističke udarne sile, so se izčrpali. Naloga rdeče armade je zdaj osvoboditev sovjetske zemlje, državljanov ter mest in vasí. Rdeča zastava bo ponovno zavihrala v vseh krajih po popolnem porazu nemških napadalcev. Naprej do zmage!"

Stalin je tudi naglasil, da je konflikt med Rusijo in Hitlerjem, ne z nemškim ljudstvom. Nove in sveže ruske čete bodo vržene v boj proti sovražniku in sedanja ofenziva bo zavzela še večji obseg. Baltijske države in vse pokrajine, ki so prišle pod kontrolo Hitlerjevih kolon v prvih mesecih bojevanja, bodo osvobojene.

General Douglas MacArthur, vrhovni poveljnik ameriške in filipinske oborožene sile na Bataanskem polotoku, je čestital sovjetski armadi ob proslavah 24-letnice ustanovitve. On je naglasil, da ruska ofenziva proti Hitlerjevimi četami je največji militaristični uspeh v zgodovini.

Bolgarski kralj obišče Berlin

Bern, Švica, 23. febr.—Bolgarski kralj Boris bo kmalu odpotoval v Berlin, kjer se bo posvetoval z nemškimi voditelji o vlogi, ki naj bi jo igrala bolgarska armada v Hitlerjevi pomladanski ofenzivi proti Rusiji, pravi sem dospelo poročilo. Tej konferenci bodo sledile druge med voditelji osiščnih sil. General Wilhelm Keitel, šef nemškega armadnega štaba, zdaj konferira s slovaškimi uradniki v Bratislavi in načelnikom ogrskega vojaškega štaba.

Š polno paro napreji!

ŽUPAN ŽAGAR

SLAVKO SLAVEC

(Se nadaljuje.)

Boštjan je zlezel v jamo. Na hišnem pragu se je prikazal Sulec.

"Zdaj pogledaj, Žagar, ali bo držalo," je dejal. Žagar in Jože sta izginila za Boštjanom. Sulec jim je pri odprtini posvetil s par vžigalicami.

"Ni slabo, ni slabo," se je oglašalo iz votline. "Le nekam nizko je."

"Saj ne bomo plesali notri," je menil Sulec. Čepeti bo treba."

"No, pa pridi," se je odločil župan. "Se nam izgredbi jazbino."

5.

Seno se je brez dežja posušilo. Prijetno je dišalo na skednju, ko so ga zložili v visoko, podolgasto gomilo. Strelni jarki in zakopi so prepregli vse njive zapadno od vasi, med veliko cesto in reko.

"Potrebno to ni," je dejal poveljnik. "Upajmo, da jih ne bomo rabili. Naredili smo jih, da nam vojaštvo od nedela ne otrpe in se vadi tudi v tem. Hudih napadov se tu ni bati. Ta kos fronte je skoro brez pomena, mrtva fronta. Dokler stojijo gore in Kras, smo varni."

Pardnevska, skoro popolna tišina brez letal in bomb in strelav je postajala mučna. Vsi so čutili, da to ne more trajati. In res — v gorah je zagrnelo. Zamolklo je odmevalo od severa, najprej izredka in posamez, nato gosteje in gosteje. Sunkoma in jasno se je nato razleglo bobnenje z juga.

"Zaman," se je smehljaj polkovnik. "Prve dni bi bilo to morda kaj zalego. Pa takrat so tudi sami še tipali. Vse naše divizije so na svojem mestu. Pred Napoleonom samim se ne bi premaknile niti za ped."

Sirili so se nejasni glasovi o hudih bojih v gorah in na Krasu. Skozi vas so pripeljali prvo četo ujetnikov. Njih obrabi so bili dobro rejeni, boljše nego vrta lica njihovih stražnikov. Nobene potrnosti ni bilo na njih. Nekaj ur so jih imeli na trgu pred cerkvijo, da so si jih vaščani lahko ogledali.

"Blagor njim," je rekel Sulec. "Za nje je vojne konec. Zdaj jih bo treba pitati." "Slabo so si izbrali," je menil čevljarček Lavrin. "Na tej strani jasli niso tako polne kakor na oni."

"Že Rusov smo v enem letu toliko polovili, da nam bodo vse pojedli. Zdaj pa naj še te redimo," je zmigoval Štefan.

"Tiho, možje, tiho," je miril župan. "To niso naše skrbi."

Še tisti teden so poklicali poveljnika drugam in poslali na njegovo mesto čokatega, kratkovratnega gospoda s cesarsko brado, namrščenimi obrvi in strogim, hudim pogledom. Ta se ni ne šalil ne smehljaj ne razgovarjal. Bil je kratkih, odsečnih besedi, katerih vsaka je bila polvelje.

Jama na županovem dvorišču je bila dokopana. Nujnejša poljska dela so bila opravljena. Napočil je v razglasu napovedani dan novega prebiranja.

V mirnem času so fantovski nabori nekaj vselega. V sklenjenih vrstah ali na okrašenih vozovih odpojo fantje s šopki na klubkih iz vasi proti mestu. Popoldne se še veselejši vrnejo, mnogi s pravimi listki, da so potrjeni, drugi z nepravimi; že radi deklet ne mara biti njih-če slabič, izvržek, pokveka.

Eno leto vojne je bilo to veselost in prešerno bahavost poštno oskublo. Zdaj so vsi vedeli, kaj pomeni biti potrjen: zaznamovan za krvavo, ognjeno smrt, ki tam zunaj po vseh frontah neusmiljeno kosl.

Že pri zadnjih naborih se je veselje preselilo z rdečih, polnih lic potrjenih korenjakov na ble- dikaste, upadle obraze slabičev in pokvek. Zdaj pravih fantov že ni bilo več. Naborniki, zbirajoči se pred Štefanovo gostilno, so bili čudna mešanica golobradih, otroških obrazov in prilet- nih, brkatih in bradatih mož. Tu in tam je tičal kak nagelj v gumbnici. Lica so bila resna in zamišljena.

"Bes te lopi—jokali se ne bomo!" je stopil Štefan z veliko steklenico vina mednje in jim po vrsti nalival kozarec. "Tega plačam jaz. Po- poldne ga bodo pa tisti, ki jih ne vzamejo. Novi časi—nove postave."

"Jaz dam lonec mleka—za te-le," je pokazal kmet skupino nedoraslih mladeničev kraj ceste. "Otroci spredaj!" je vabil Lavrinov Cene, ši- rokopleč, nizek čevljarček, ki se mu noga ni pri- pogibala v kolenu.

Šedemnajstletniki so sklenili vrsto. Za njimi, so se postavili možje.

"Ta je lepa: oče in sin gresta vkup k naboru," je ugotovil Petrič, najvišji in najtanjši med možmi, stoječ za svojim še tanjšim Tončkom.

"Ne boj se! Tako visokih ljudi jim tam ni treba," ga je miril Cene. "Klobuk nosi v roki, da ti ga letalo ne posame, če pride."

Iz svojega konca je prišel Žagar z Jožetom in Boštjanom. Ta je stopil v prvo vrsto, Jože v drugo, Žagar je za vrstama poiskal občinskega stražnika in mu pokimal, da je čas.

"Gremo!" je zaklical stražnik.

Vrsti sta se zganili. Iz prednje se je plaho dvignil zvonek glas:

"Mi zdaaj gremo, mi zdaaj gremo..."

Drugi, prav tako jasni in visoki glasovi so ga za silo podprli. Iz zadnje vrste je pritisnilo par hripavih, zarjavelih basov. Glasovi so se dru- žili, kakor bi se mleko mešalo z vinom.

Zenske so začudene prisluhnile po domovih. Ta in ona je stopila na prag ter se z nasmehom ozrla za vrstama. Takega fantovskega petja vas poprej ni bila vajena.

Gospodnje v mestu niso bili izbirčni. Jemali so vse od kraja.

"Pomislite," se je razburjal Cene popoldne, ko so se odpravljali iz mesta, "ta šema grizasta me je sunila s pestjo pod koleno. Ni verjela, da se noga ne vda. Najrajši bi me bili takega vzeli."

Skoro vsi so imeli listke, da so potrjeni, pa si jih niso natikali. V njih je stalo, da morajo že v malo dneh od doma, v Bog ve kateri ogenj. Ta misel je delala družbo na povratku tiho in resnejšo, nego je bila zjutraj na poti v mesto. Brez pesmi so odšli iz mesta.

"Zdaj bo pa druga," je dejal Štefan.

"Vzeli so me, a fronta me ne bo videla," je snoval Petrič vase.

"Ali misliš dezertirati?" je vprašal Žagar.

"Ne bo treba. Se bo že kaj drugega dobilo."

"Ej, seveda," se je vmešal Cene. "Cesar ga postavi na Dunaju na trg pred Svetega Štefana. Sovražna letala mu bo klatil, če zajdejo tja. Tako dolgega in za ta posel tako pripravnega človeka ne najde v cesarstvu, kakor je naš Petrič."

Ta je hotel Ceneta zavrniti, a pok v daljavi in žvižgajoče frčanje po zraku mu je zaprlo besedo. Tudi drugi so strme obstali in se ozrli za cvilečim brilzganjem, ki se je treskoma zarilo v gozdiče severovzhodnih pobočij.

"Takim pravijo granate," je znil Jože prvi. "Bo, bo—hudir," je kimal Petrič, pozabivši, kaj je imel prej za Ceneta na jeziku.

(Dalje prihodnjil.)

Grupa kanadskih bolničark na vrhu poslopja Empire State Building v New Yorku.

kateri hodimo danes, je pot bodočega sveta in bodočega človeštva. Hitler in fašizem so storili vse, da uničijo človeštvo. V neki nemški knjigi je neki nacistički ideolog Fietsche dejal, da je v ljudeh treba ubiti voljo do odpora in uničiti narode gospodarsko in moralno. To je Hitler tudi poskušal. Toda mi smo edini med malimi narodi, ki nismo šli po tem potu. Ko se je vse vda- lo, ko je samo še Velika Britanija bila močna, smo vendarle šli po potu odpora, prepričani, da bomo iz današnjega trpljenja doživeli vstajenje. Mi Jugoslovani smo danes pionirji tistega, kar bo prišlo, mi nosimo duh bodočega sveta. Od Jadrana in Egeja do Baltskega morja živi velika slovenska skupnost, v kateri je bodočnost. Mi nismo bili in ne bomo ovira pri graditvi Evrope po načelih demokracije. Mi želimo nov svet v znamenju iskanja človeka in spoštovanja. Vsi ljudje so enaki. Vsi skupaj delajo za iste cilje in ideale. Iz tega se bo rodilo novo človeštvo in iz njega bo zasijala Jugoslavija kakor drag kamen.

Vseučilišni profesor dr. Boris Furlan je v globokem govoru očrtal trpljenje in strašno žalost slovenskega in jugoslovanskega naroda. Poklical je Slovence, naj bodo složni in naj delajo skupno, kajti samo v slogi je mogoče uničiti skupnega sovražnika in zmagati. Potem je spomnil prisotne na leta 1918, 1919 in 1920, ko se je krojila usoda Evrope. Ta zgodovina Evrope se je uresničila po zaslugi velikega Wilsona. Prinesel je v Evropo nov idealizem in up in možnosti za novo ureditev. Po njegovem zavzemanju so mali narodi dobili svoje svobode. Vendar, del našega naroda je ostal zunaj naše domovine. Del Slovencev in Hrvatov je ostal pod Italijo in pod Nemčijo. Ta idealizem je začel v vsej Evropi polagoma pojemati, nato je izginil in popolnoma zamrl. Tu leži tragična usoda zamislil predsednika Wilsona. Ta idealizem je postal mrtev. V tem času so začele delovati silé zla. Primorski Slovenci in Hrvati in

nih preizkušenj rodil nov svet, v katerem bodo vsi enaki, kjer ne bo gospodstva enega samega, kjer bodo vsi sodelovali, za napredek človeštva in v takem redu bo vaša ameriška demokracija prava prinašalka novega poleta.

Spencer Irwin, urednik Cleveland Plain Dealerja, je poudaril važnost jugoslovanskega odpora v vojni demokraciji. Zlasti je poudaril važnost grško-jugoslovanskega in češko-poljskega sporazuma in delo odbora, ki je bil ustanovljen pod predsedništvom Save Kosanoviča v New Yorku med Jugoslavijo, Grčijo, Poljsko in Češkoslovaško, rekoč, da so to pravi prispevki za zgradbo nove Evrope.

Med drugimi so še govorili Debevc, Anton Grdina, senator države Ohio Bojič-Boyd, ki je obsojal ustvarjanje "Neodvisne hrvatske države", poudaril svojo vero v slovanstvo in Jugoslavijo, duhovnik in pisatelj Glo- car, ki je prikazal izredno lepo današnjo Rusijo in njen veliki in silni prispevek v borbi človeštva za zmago Kristusovih načel v svetu, mgr. Hribar, ki je poudarjal potrebnost sloge med Hrvatji, Srbi in Slovenci, nato češkoslovaški konzul dr. Gadawski, ki je prav tako poudaril potrebnost sloge med slovenskimi narodi, Tylicki in mnogi drugi ugledni gostje.

Zlasti toplo je bil pozdravljen pri prihodu v dvorano župan mesta Clevelanda Lausche, ki je v prijetnem šaljivem slogu v slovensčini opisoval razne prigode iz svojega županovanja, nakar je prešel k resni besedi in zatr- dil, da je današnji položaj težak in resen in da se Amerikanci morajo zavedati, da samo de- jstvo, da so največji in najboga- tejši narod na svetu, ni zadosti za zmago v tej vojni. Poudaril je, da je jako ponosen, da so ameriški listi polni člankov o ju- naštvu jugoslovanske vojske in o odporu, ki ga daje Jugoslavija. Nikdar ni dvomil, je dejal, da bodo hrabri Slovenci ter Srbi in Hrvati storili svojo dolžnost.

NOTE!
Save this copy of PROSVETA
It is needed for VICTORY!

SAVE

- ★ All Wastepaper
- ★ Old Rags
- ★ Old Rubber
- ★ Scrap Metal

Turn it over to some local salvage agency

TISKARNA S.N.P.J.
SPREJEMA VSA
v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabilna za veselice in ahoda, vizitnice, časnika, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvatskem, slovaškem, češkem, angleškem jeziku in drugih.

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J. D. TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne.—Cene smerno, unijsko delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

SNPJ PRINTERY
2657-52 S. LAWNDALE AVENUE CHICAGO, ILLINOIS
TEL. ROCKWELL 4804

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Po sklopu 12. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveta in priložiti eden, dva, tri, štiri ali pet članov in ene družine in eni naročnik. List Prosveta stane za vse enako, za člana ali nečlana \$2.50 za eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri osnemtu \$1.25 za tednik, se jim to priložiti k naročninu. Torej sedaj ni vzroka, reči, da je list predrag za člane SNP.J. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan.

Pojasn.ilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član SNP.J, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bode moral listi član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista. In obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročniku.

Cena listu Prosveta je:

Za Zdruč. države in Kanado \$6.00	Za Chicgo in Chicago je \$7.50
1 tednik in _____ 4.00	1 tednik in _____ 4.50
2 tednika in _____ 3.00	2 tednika in _____ 3.50
3 tednike in _____ 2.60	3 tednike in _____ 3.00
4 tednike in _____ 1.20	4 tednike in _____ 1.70
5 tednikov in _____ nič	5 tednikov in _____ 1.50

Za Evropo je \$8.00

Isposnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v plam in si naročite Prosveto. List, ki je vaša lastnina.

PROSVETA, SNP.J.
2657 So. Lawndale Ave.
Chicago, Ill.

Priloženo polijam naročnino za list Prosveto vsoto \$ _____

1) Ime _____ Čl. družva št. _____

Naslov _____

Ustavite tednik in ga pripišite k moji naročnini od sledetih članov moje družine:

2) _____ Čl. družva št. _____

3) _____ Čl. družva št. _____

4) _____ Čl. družva št. _____

5) _____ Čl. družva št. _____

Mesto _____ Država _____

Nov naročnik _____ Star naročnik _____

SI ŽELITE DOBRO KNJIGO ZA MAL DENAR?

Naročite si

AMERIŠKI DRUŽINSKI KOLEDAR

ZA LETO 1942
224 strani • Fina vezba

Vsebuje 50 raznih spisov in povesti in nad 50 slik in ilustracij

NAROČITE SI GA SE DANES!

CENA \$1.00
S POŠTINO VRED

Naročila sprejema

PROLETAREC

2301 SO. LAWNDALE AVENUE - CHICAGO, ILLINOIS

Velika manifestacija

(Nadaljevanje.)

Podpredsedniku dr. Kreku: Ekscelencija!

Ameriški Slovenci, zbrani danes v Clevelandu, Ohio, Vam kot predstavniku trpeče Slove- nije in načelniku slovenskega zastopstva pri jugoslovanski vlad- di žale najiskrenejše bratske pozdrave. Uverjeni smo, da bo Vaše neumorno delovanje rodi- lo zedinjenje in neodvisno Slo- venijo v območju meja resnično demokratske Jugosla- vije.

Naša posebna želja je, da bi Vi zastavili svoje glas v prilog naših Primorcev in Koročev, ki so bili vrženi tako okrutno na žrtvenik nenasnitemu in krole- nemu sovražniku, Italiji in Nem- ški Avstriji.

Slavnostni banket

V nedeljo zvečer je bil v ho- telu Hollenden slavnostni ban- ket v čast ministru Snoju, ki so mu prisostvovali ugledni Slo- venci mesta Clevelanda, okrog 300 po številu. Banket je odprl g. Mihelič in predal vodstvo dr. J. Mallyju, jugoslovanskemu konzulu, ki je vodil ves potek banketa. Na banketu je bilo okrog štiri in dvajset govorov, v katerih so Slovenci manife- stirali enodušnost Slovencev za zmago misli, ki z njo danes vo- dijo Združene države in njho- va stara domovina Jugoslavija.

Preden so se začeli govori, je slovenski kvartet odpel pesem Srb, Hrvat, Slovenec. Nato je dr. Mally dal besedo angleške- mu konzulu Bissikerju, ki je iz- razil zadovoljnost spriče čustev vdanosti in ljubezni, ki so ved-

no vezala angleški narod, naj- prej s Srbijo, pozneje z Jugosla- vijo. Poudaril je pravilčno ju- naštvu srbskega in jugoslovans- kega vojaka: V trenutku, je de- jal, ko so si mnogi narodi izbra- li pot predaje, smo bili mi v Angliji ponosni, da je Jugosla- vija izbrala pot časti, svobode in dostojanstva.

Minister Sava Kosanovič je dejal, da so Slovenci, kakor Sr- bi in Hrvati, prihajali v Ameri- ko zato, ker pred prvo svetovno vojno doma ni bilo svobode. Ko je po svetovni vojni prišla Ju- goslavija, so Slovenci skupaj s Srbi in Hrvati pozdravili rojstvo jugoslovanske svobode, zmago načel demokracije. Slovenci so se v svoji domovini oddahnili, ker so vedeli, da se bo življenje njihovih bratov v starem kraju lepo razvijalo v svobodi. G. Ko- sanovič je dejal, da bi se Jugos- lavija razvila še boljše, če bi ne bila obkoljena s samimi so- vražniki, ki so si prizadevali, da bi jo razdelili. Slovenci stoji že od XV. stoletja kot prva straža južnega slovanstva v Alpah in čuvajo Slovanstvo pred germa- skim navalom. Oni so skupaj s Srbi in Hrvati v morju krvi ohranili svojo čast in v zgodovini smo si vedno znali izbrati pot, po kateri smo šli. Pot, po